

Zaharija – prorok koji kruni kralja

Spomenuo se יהוה
Sjeća se, pamti

Michelangelo: Zaharija, Capella Sixtina

Zaharija – prorok koji kruni kralja

Michelangelo: Zaharija, Capella Sixtina

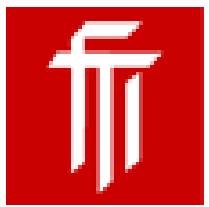
Spomenuo se יהוה

Sjeća se, pamti

□ Povijesni orijentir:

„70 godina” (1,12; 7,5)

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije
ak. g. 2025./26. ECTS 6
ponedjeljkom i srijedom u 10:15

Proroštvo i apokaliptika

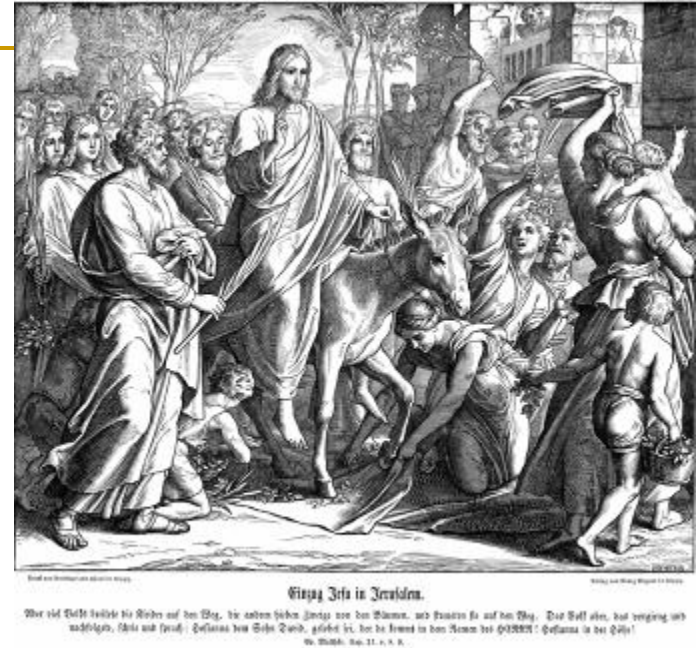
amdg.eu → nastava → FTI

**Pregled (prezentacije), tekstovi, audio- i
videozapisi...**

Božo Lujić, *Starozavjetni proroci*

U Evandjelju

- *Pismo se ispunja – Iv 19,37:*
- **Gledat će mene koga su proboli (Zah 12,10)**
- *Slavno proroštvo u Zah 9,9:*
- **Kralj ti tvoj dolazi (9,9)**
 - Magaričin magarčić (Mt 21,5; Iv 12,15)
 - *Što radi Zaharija u 11,13?*
- **po Božjem nalogu baca 30 srebrnjaka u Hram**
 - Mene su procijenili (11,13; usp. Mt 27,9s)
- ***Ime Zaharija***
 - Krstiteljev otac (12x u Lk 1 + Lk 3,2)
 - Zaharija ubijen u Hramu (Mt 23,35; Lk 11,51)

Prorok

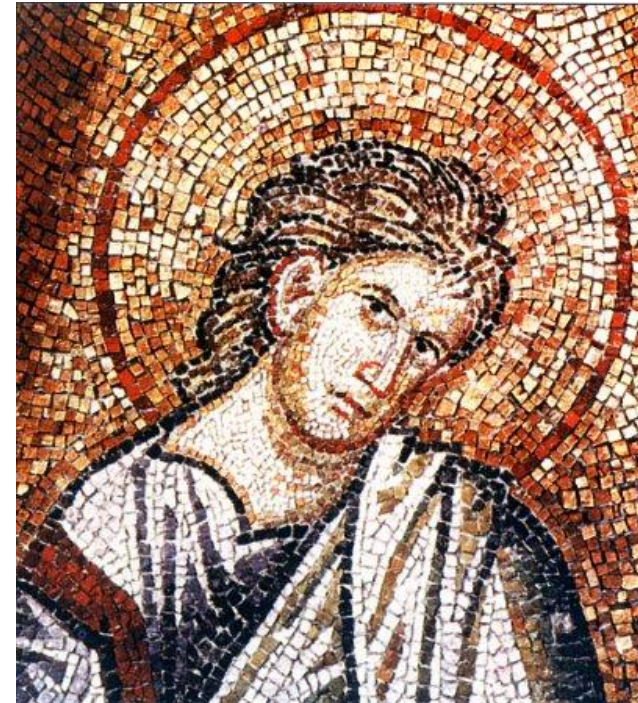
- *Kao Hab i Hag, s Hagajem već u Ezr 5,1*
- Titula נביא *nabî* 1,1.7 ⇔ 7,1.8 ime bez titule (Imenica 12x u Zah + 3x glagol)
- Zaharija, prorok 1,1.7 (3. l.)
- Prvi ustroj Knjige: Zah 1-6.7-14
 - *Prijašnji proroci (1,4; 7,7.12)*
- Pozivali: Obratite se (1,4)
- Po njima יהוה govorio dok je Jeruzalem bio u miru (7,7)
- Slao po svom Duhu svoje riječi (7,12)
 - *Božji sluge (1,6)*
- Bog im daje svoje riječi i odredbe (1,6)
 - *Proroci u „onaj dan” (13,2)*
- Uklonit ću proroke i duh nečistoće (13,2)

James Tissot 1836 – 1902
The Prophet Zechariah

Formule

- *Proročka formula 9x*
- **4x Dođe riječ Gospodnja Zahariji (1,1.7; 7,1.8), 2+2**
 - + dođe riječ Gospodnja (8,1)
- **4x Dođe riječ Gospodnja meni (4,8; 6,9; 7,4; 8,18, bez titule „prorok”)**
 - *Glasnička formula:*
- **20x Ovako govori יהוה**
 - *Formula Riječi Gospodnje:*
- **20x נאם יהוה *n^eum* ‘Adonaj**
 - *Svjedočenje iz iskustva:*
- **3x Govori Jahve (1,3; 4,6; 7,3)**

Vrijeme radnje

- *Odrednica: Zah 1,1.7; 7,1*
- **Kralj Darije (= obnova Hrama)
usp. Ezer, Dn, Hag**
 - **Ezer 6,15: Hram dovršen 3. (KS 23.) 12. 6.**
 - *Datum u Zah 1,1.7 (1. dio)*
- **8 mjesec 2. g. (1,1) – Riječ Zahariji**
- **24. 11. 2. g. (1,7) – Riječ Zahariji**
 - *Datum u Zah 7,1 (2. dio)*
- **4. 9. 4. g. (7,1) – Riječ Zahariji**
 - *Usp. Hag 1,1.15; 2,10:*
 - 1. 6. 2. g. (1,1) – Riječ po Hagaju
 - 24. 6. 2. g. (1,15) – počeli graditi (1,14)
 - 24. 9. 2. g. (2,10) – Riječ Hagaju

Mjesto, program

■ Jeruzalem 28x

□ U Zah 1-6: 4x (1,12.16; 2,6.8)

□ U Zah 7s: 6x (7.7; 8,3[2x].4.8.15)

□ 1. nalog Zah 9-11: 1x (9,9)

□ 2. nalog Zah 12-14: 17x 12,2[2x].3.5-10; 13,1;
14,2.4.10-12.16s

□ *Značenje Jeruzalema u Zah 1,17; 2,16; 3,2*

■ יהוה izabire Jeruzalem (usp. Pnz 12)

■ *Božji programatski poziv u 1,3:*

□ Glasnička formula + Riječ Gospodnja + govori יהוה

■ Vratite se k meni i ja ću se vratiti k vama!

□ Dvostruko obraćenje

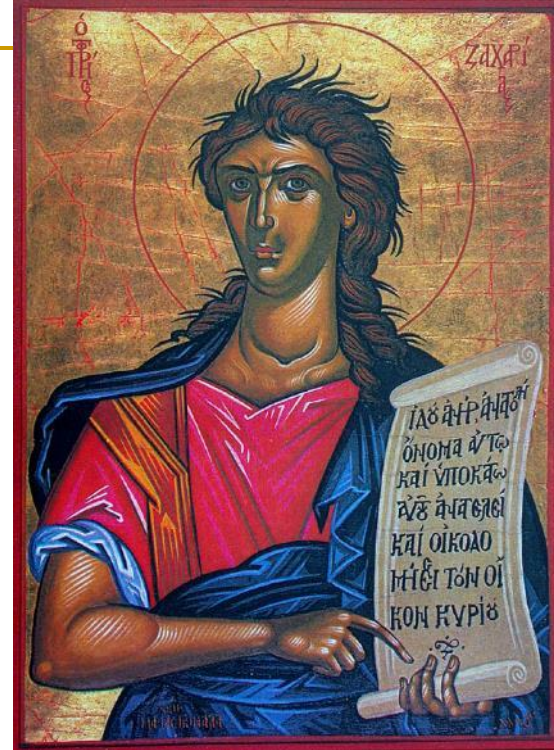
Glavni likovi (1)

- Zaharija – imenom 4x u 1,1.7; 7,1.8
- „Anđeo koji je sa mnom govorio” cca 20x u Zah 1-6
- Jošua 6x imenom u 3,1.3.5.8s; 6,11
 - „veliki svećenik” (3,1.8; 6,11) usp. Hag
 - Bog ga pokazuje Zahariji (3,1)
 - S prljavim odijelom (3,3)
 - Anđeo mu govori (3,6): bude li slijedio Zakon, vladat će
 - Zaharija ga treba okruniti (6,11)
- Satan (3,1s) – Zaharijino viđenje
 - Zdesna Jošui „da ga tuži” (3,1)
 - יהוה njega kori (2x 3,2)

Glavni likovi (2)

- **Izdanak (Zah 3,8; 6,12) – riječ Jošui**
 - **Dovest ću Izdanak, Slugu svoga (3,8)**
 - **Izdanak će graditi Svetište (2x 6,12s)**
 - **On će vladati na prijestolju (13)**
- **Zerubabel (Zah 4,6s.9s)**
 - **Usp. izabrani Božji pečatnjak u Hag 2,23**
 - **Njemu riječ: Ne silom, nego Duhom (4,6)**
 - **Postavit će zaglavni kamen (7)**
 - **Postavio temelje, sagradit će Dom (9)**
 - **S viskom u ruci (10)**

Ispisano: Zah 6,12b

Viđenja

- Konjanici obilaze svu zemlju (1,7-17)
- Rogovi i kovači: napadači i branitelji Jeruzalema (2,1-4)
- Mjerač mjeri Jeruzalem (2,5-17)
- Jošuline velikosvećeničke haljine (3,1-7)
 - Najava Izdanka (8-10)
- Sedmerokraki svijećnjak i masline (4,1-5.11-13)
 - Proroštvo Zerubabelu 6-10
- Leteća Knjiga prokletstva (5,1-4)
- Zloća odvedena u Šinear (5,5-11)
- Bojna kola obilaze cijelu zemlju (6,1-8)
- Jošulina krunidba (6,9-15)

Ton proroštva

- Prva Božja poruka 2x קצף u 1,2:
- יהוה se ljuto razljutio na vaše oce
- *Korijen: קצף qasaf 7x u Zah*
 - potvrđuje podjelu 1,2.15 ↔ 7,12; 8,14
- „Velikom se ljutnjom ljutim” na narode (3x קצף 1,15)
- Velika ljutnja na Zaharijine slušatelje (קצף 7,12)
 - jer nisu poslušali Toru (7,12)
 - *Novozavjetna Tora u 7,9?*
 - „dobrota i milosrđe svatko svome bratu”
= ljubite jedni druge (Iv 13,34;15.12.17)
- „Vaši su me oci ljutili” (קצף 8,14)
 - Pa sam spremao zlo, a sada spremam dobro (15)
 - *Je li ljutnja priprava za dva završna proroštva 9,1; 12,1?*
- 2x „osuda” מִשָּׂא mašša Zah 9-11.12-14 (usp. Nah, Mal)

Zaključna tema

- *Najava u 14,1:*
- Dan za יהוה – dan Gospodnji
- Apokaliptička formula „u onaj dan” 22x u Zah
 - U Zah 12-14 (druga „osuda”): 17x
 - *Koji dan (14,16)?*
- Blagdan Sjenica (15. 7. + 7 dana)
 - *Zbivanje u tome danu (14,16):*
- Ostatak svih naroda redovito dolazi pokloniti se kralju, Jahvi Sabaotu
 - יהוה kralj nad svom zemljom

- NZ: Bog kralj
 - *Blagdan Sjenica u Iv 7,37*
- Ako je tko žedan, neka dođe k meni, neka pije
 - Žive vode poteći će iz Jeruzalema (Zah 14,8)

Značenje Knjige

- Zbog naše zloće (5,8)
sam Bog je proboden (12,10),
- ali zbog njegova Duha
kajemo se (12,10)
- Jeruzalem – *Crkva* je mjesto
za sve narode (14,16)
- u kojemu mogu prihvatiti Boga za Kralja (14,16)
 - Kraljevstvo Božje, nebesko (NZ)
 - Veliki svećenik prima krunu od proroka (6,11),
 - Ali kruna ostaje u svetištu kao spomen (6,14)
 - I Božji narod (*Ostatak* 13,8; 14,2) i
pogani (*Ostatak* 14,16) trebaju obraćenje

